

Uprava: Nebotičnik, Gajeva ul. 1. Telefon 38-55.
Ček. račun: Ljubljana št. 14.614. Izhaja vsak dan, razen ob ponedeljkih in po praznikih.

GLAS NARODA

Naročnina na mesec je 12 Dn. Za tujino 20 Dn.
Uredništvo: Ljubljana, Nebotičnik, Gajeva ul. 1. Telefon 38-55.
Rokopisov ne vračamo.

št. 85.

Ljubljana, sreda 15. aprila 1936

Leto II.

Zalibog so največkrat samo mnenja o stvarih, ki ločijo ljudi, ne pa stvari same.

Goethe.

Dnevna pratika

Sreda, 15. aprila 1936. Anastazija. Pravoslavni: 2. aprila 1936. Tit.

Dežurne lekarne v Ljubljani

Dr. Kmet, Tyrševa cesta; Mr. Trnkoczy, Mestni trg; Mr. Ustar, Selenburgova ulica.

Vreme

Jugoslavija: Oblačno vreme z manjšimi vetrinami v vzhodnih krajih. Dežuje mestoma v zapadni polovici. Močan južni veter piha na Primorju. Temperatura se je malo dvignila. Minimalna: Zajčar, +4, maksimalna Skopje +23.

Napoved za danes: Oblačno vreme, od časa do časa dež. Miren južni veter. Temperatura se bo nekoliko dvignila. Sonce vzhaja ob 4.55 min, zahaja ob 18.22 min.

Dunajska vremenska napoved: Toplejšje, spremenljivo oblačno, ponekod sončno vreme. Mogoče kratkotrajni nalivi.

Gledališče

DRAMA

Začetek ob 20. uri

Sreda 15. aprila: Gosposki dom. Red Sreda.

Četrtek 16. aprila: Juarez in Maksimilijan. Red A.

OPERA

Začetek ob 20. uri

Sreda 15. aprila: Kavalir z rožo. Red B.

Četrtek 16. aprila: Katarina Izmajlova. Red Četrtek.

Kino

Sloga: Dušica Rožamarija.

Matica: Daj mi to noč.

Union: Mala Katarina.

Šiška: Bogovi se zabavajo.

Ideal: Poziv na valček.

Kino Ptuj: Ples v Savoyu.

Radio Ljubljana

Sreda, 15. aprila. 12: Plošče — 12.45: Poročila — 13: Napoved česa objava sporeda, obvestila — 13.15: Radio orkester — 14: Poročila — 18: Mladinska ura — 18.40: O strupenih plinih — 19: Poročila — 19.30: Nac. ura — 20: Večer bolgarske glasbe — 21: Radijski orkester. 22: Poročila — 22.15: Citraški koncert.

Borza

Ljubljana, 15. aprila

Današnja povprečna vrednost tujega denarja

Dinarjev

1 hol. goldinar	29.75
1 nemška marka	17.63
1 belga	7.41
1 šv. frank	14.27
1 angl. funt	216.50
1 am. dolar	43.50
1 fr. frank	2.88
1 Kš.	1.81

V privatnem kliringu

1 avstr. šilling	9.15
1 nemška marka	14.00
1 angl. funt	250.30

Toča na Trebnjem — Smrt v pomladnem snegu — Dekle pod vlakom — Četnik je umoril poslanca — Svetokriška razbojnika izsledena — Bela Velika noč — Kitajska čreva v Ljubljani — Atentat na brzovlak

Mesto Desije padlo?

Pariz, 14. aprila. Havas javlja: Po nekkih poročilih so italijanske čete zavzele Desije.

Rim, 14. aprila. i. Potrjuje se vest, da so Abesinci evakuirali Desije, ni pa službeno potrjeno zavzetje Desije po italijanskih četah.

Italijanska letala nad Addis-Abebo

Asmara, 14. aprila. T. O. poroča: Včeraj so italijanski avioni odleteli v smeri proti Addis-Abebi. Ko so prileteli nad Addis-Abebo, niti niso metali bomb niti niso streljali s strojnimi, temveč so nad mesto vrgli na tisoče letakov, v katerih javljajo, da je vojska abesinskega cesarja Hailla Selasija končno potolčena in da je prebivalstvo v okupiranem ozemlju ne samo zadovoljno, temveč tudi radostno, posebno zato, ker so Italijani takoj po okupiranju izdali ukaz, s katerim se ukine suženjstvo v zavojevanih krajih.

Tudi Japonska ima svoj račun v Abesiniji

Tokio, 14. aprila. o. Japonska vlada proučava načrt o zaščiti svojih interesov v Abesiniji. V tem pogledu dela popolnoma neodvisno od italijanske namere, ki želi okupirati vso Abesinijo ali pa vsaj del Abesinije. Japonski politični krogi so mnenja, da ves svet z interesom pričakuje, kakšno stališče bodo zavzele Velika Britanija, Francija in DN glede tega načrta.

Demerdzis umrl

Kakor poročajo iz Aten, je tam dne 13. aprila nenadoma preminul grški predsednik vlade Demerdzis. Zdravniki so ugotovili, da ga je zadel kap.

Kralj Jurij II. je takoj pozval k sebi dosedanega podpredsednika vlade generala Metaksasa in ga zaprosil, naj sestavi vlado na isti osnovi, kakor jo je imel pokojni Demerdzis.

General Metaksas je mandat sprejel in sestavil novo vlado, ki je bila takoj zaprišena na dvoru. Predsedstvo vlade in zunanje ministrstvo je prevzel general Metaksas. Vsi ostali člani Demerdzijeve vlade so ohranili svoje portfele. Tudi nova vlada bo ostala napram strankam v parlamentu nevtralna.

Pokojnega ministrskega predsednika Demerdzisa bodo pokopali danes dopoldne.

Kralj Jurij II. je pokojnega predsednika vlade odlikoval za zasluge, ki si jih je bil pridobil v življenju za državo.

Poostritev sankcij

London, 14. aprila. Tukajšnji »Daily Telegraph« objavlja vest, da bo ministrski predsednik Baldwin za danes dopoldne sklical sejo ministrskega sveta, ki jo je zahteval zunanji minister Eden tekom telefonskega razgovora iz Ženeve radi novih navodil.

Na tej seji se bo vlada definitivno odločila glede poostritve sankcij proti Italiji, ker je sedaj že jasno, da posredovalno delo odbora trinaestorice ni uspelo. Po dobrih informacijah iz vladnih krogov ima angleška vlada že izdelan načrt, ki naj bi se začel izvajati takoj, ko bi DN ugotovilo, da posredovanje trinaestorice ni uspelo. Gre zdaj samo za to, da vlada sklene, da se prične ta načrt delansko izvajati.

Eden v Londonu

London, 14. aprila. n. Včeraj zvečer je došel v London zunanji minister Antonio Eden v informiranih krogih domnevalo, da bo Eden zaradi posredovanja med Francijo in Nemčijo odpotoval v Berlin.

Aloisi pooblaščen

Rim, 14. aprila. i. Italijanska vlada je dala dovoljenje svojemu predstavniku v Ženevi baronu Aloisiju, da vodi nadaljnje razgovore s predstavnikom DN de Madariago radi italijansko abesinskega spora in mirne rešitve tega spora.

DN — samo za Evropo...

Pariz, 14. aprila. r. Z ozirom na sedanji mednarodni položaj piše »Temps«: Anglija je s svojim zadržanjem in čudno politiko mnogo pripomogla k tej današnji težki situaciji »Temps« je mnenja, da so sankcije proti Italiji popolnoma zgrešile svoj cilj in da je treba imeti pred očmi, da je prav za prav vojna odločitev v Afriki že padla. Razlog, da je treba rešiti ugled DN, je nezadosten ter se ne more radi tega pustiti Italiji, da se vojskuje z državo, ki je članica DN. Končno pripominja »Temps«, da je delokrog DN nekoliko prevelik in da ga je treba zožiti. Istega mnenja so tudi mnogi angleški politični krogi. DN naj bi se omejilo samo na Evropo.

Konstantin Demerdzis

liji, da se vojskuje z državo, ki je članica DN. Končno pripominja »Temps«, da je delokrog DN nekoliko prevelik in da ga je treba zožiti. Istega mnenja so tudi mnogi angleški politični krogi. DN naj bi se omejilo samo na Evropo.

Nogometni turnir v Mariboru

Maribor, 14. aprila.

Ob praznikih je bil v Mariboru na igrišču ob Tržaški cesti nogometni turnir, pri katerem so sodelovali vsi trije mariborski klubi in Wiedner Sportfreunde z Dunaja. Prireditelj turnirja SK Železničar je gostovanje dunajskih nogometašev napovedal z veliko reklamo, vendar so gostje občinstvo docela razočarali, kar se je pokazalo drugi dan, ko je bilo na igrišču občutno manj gledalcev. Rezultati turnirja so naslednji: SK Rapid : ISSK Maribor 2:0 (1:0), SK Železničar : WSF (Dunaj) 5:2 (1:1). Drugi dan pa: WSF (Dunaj) : ISSK Maribor 4:3 (2:2), SK Železničar : SK Rapid 3:2 (3:1). Končni zmagovalec turnirja je SK Železničar, ki je izvojeval dvojne lepe zmag nad Dunajčani in SK Rapidom.

— Ogled najlepšega sadnega vrta v državi. Strokovnjaki so edini, da je ta vrt last našega slovitega strokovnjaka za oblikovano sadno drevje g. Frida Lenarda v St. Vidu, kamor ljubljanska podružnica SVD vabi vse prijatelje sadjarstva in sploh vrtov danes v sredo ob 16.30, da vidite vso krasoto najraznovrstnejše oblikovane drevja plemenitih sadnih sort v najbujnejšem cvetu. Sestanek pred Šentviško lekarno.

— Društvo stanovanjskih najemnikov v Ljubljani vabi svoje člane na redni občni zbor, ki se vrši v petek dne 17. aprila t. l. ob 20. uri v salonu restavracije pri »Levu« na Gospodarski cesti.

Opomba materam

Nikar na cesti otroka ne vleci za seboj, ker male noge z velikimi ne morejo držati koraka.

Ne odpravi otrokovih vprašanj s kratkim »tega ti ne razumeš«, ampak zadovolji otrokovo radovednost s primernim odgovorom. Otrok je občutljiv.

Ne oblači svojega otroka smešno kakor pajaca ali maškarico. In nikar ga ne uči smešno govoriti v posebnem »otroškem jeziku«. Govori žnjim kakor z odraslim. Pomisli, da tvoj otrok ni opica, ampak mahen človek.

Ne karaj otroka, če kdaj pozabi reči »Hvala«, morda je v njegovih veselih očeh že dovolj zahvale za darilo.

Glej, da otroka od časa do časa daš fotografirati, ker ima to za poznejša leta svojo vrednost za tebe in za otroka.

Zapisuj si vse važnejše dogodke v otrokovem življenju od njegovega prvega leta dalje.

Bodi vedno pripravljena otroku odpustiti, če te za to prosi!

Hodi s svojim otrokom k zobozdravniku, da mu pregleda zobovje — ne čakaj, da začnejo otroka boleti zobne.

Celje

c — Občinska trošarina 1.50 Din od litra pri vinu, od vinskega mošta po 50 par. od litra, od sadjevca po 25 par. od piva po 1 Din od litra, se bo odslej pobirala v Celju.

c — Umrl je Jože Felicijan, 86 letni prevzitek iz Rečice ob Savinji, v četrti v celjski bolnici. N. v m. p.!

c — Proračun celjske občine potrjen. Z odlokom finančnega ministra je odobren proračun mestne občine celjske za leto 1936/37 z rednimi izdatki in dohodki Din 14.709.952.— in izrednimi izdatki in dohodki Din 485.000.— S potrjenim proračunom so potrjene tudi davščine, ki jih bo treba plačevati.

Ptuj

p — Hranilne knjižice nista mogla vnovčiti. V petek sta se zglasila v agenturi J. Pihler v Ptuj. Novak Franc, najemnik iz Apač, in njegova gospodinja Beras Marija ter ponudila v prodajo hranilno knjižico Sreske hranilnice v Konjicah, glaseče se na Din 11.340.35. Pogajanja z njima je bilo kaj lahko, kar sta utemeljevala s tem, da sta pod težo gmočnih razmer prisiljena prodati. Čim pa je kupec knjižico natančneje premočnil, je opazil, da se knjižica glasi le na Din 1.340.35 in da sta enojko spredaj ponudnika sama pripisala. Pihler jima je naročil, naj se vrmeta čez kake pol ure, da bodo sklenili kupčijo. O začetku je obvestil policijo. Čez pol ure sta prodajalca v resnici prišla in jih je na njuno veliko presenečenje že čakal stražnik, ki jima je napovedal aretacijo ter ju odvedel na policijo. Po zaslišanju sta bila oddana v zapore sreskega sodišča.

p — Pojasnjena smrt. Poročali smo o zagonetni smrti 45 letne dekle Bohlane pri Selmayer Juliju v Placarovih pri Sv. Urbanu, ki so jo našli mrtvo pred hlevom v ponedeljek zjutraj. Kot je dognala sodna obdukcija, je navedena umrla za srčno kapjo in zadobila rano pri padcu.

»Glas« je poceni

Napetost na Daljnem Vzhodu

Skrivnostna igra Moskve in Tokia

Znani ameriški žurnalista Roy Brisbane, ki velja za enega izmed najboljših poznavalcev razmer na Daljnem Vzhodu, je objavil te dni s svetovnem časopisju zanimivo poročilo iz Hsinkinga, ki ga zaradi zanimivosti podajamo tudi mi svojim čitateljem.

Japonski vazal

Japonska vazalna država Mančukuo je dejansko že nekaj tednov v vojnem stanju z zunanje-mongolsko republiko, ki je pod sovjetskim varstvom. Ne mine skoraj dan, da se ne bi ob meji spoprijele čete obeh držav. Taki improvizirani spopadi zahtevajo seveda stalno tudi svoje žrtve in kraj Hsinking, kjer bivam sedaj, je poln ranjencev.

Tri vodilne znamke nogavic:

„Rose d'or“
diskretna, mat nogavica
za večer.

„Star“
trpežna, fino pletena nogavica
za na ulico.

„Elast Spann“
najprožnejša, lepo pletena, trpežna nogavica za vsako priliko

Vse to se dogaja brez prave vojne napovedi. Zato se »uradno« javnost za te boje ne zmeni. Pa tudi Moskva in Tokio se tako obnašata, kakor da bi se ne bilo nič spremenilo... Svetu se vsi ti spopadi prikazujejo samo kot več ali manj važni obmejni spopadi, ki jih vodijo samo mandžurske in mongolske obmejne straže — brez sodelovanja Japoncev ali Rusov.

Niti Moskve in Tokia

V resnici pa izgleda stvar nekoliko drugače. Tu je javna tajnost, da vodi v ozadju mongolske čete rdeči general Blücher, ki ima svoj glavni stan v Irkutsku. Isto velja seveda tudi za Japonce, ki so

Hsinking spremenili v pravo vojaško taborišče. Koga pa tudi briga, odkod so prav za prav kanoni, ki zahtevajo dan na dan veliko število nedolžnih žrtv?... Iz Leningrada ali iz Osake ali iz nemškega jekla... To je postranska stvar.

Moskva in Tokio se »uradno« še nočeta zaplesti v pravo vojno. Oba imata za sedaj dovolj drugih skrbi. Nekega dne bosta seveda oba strgala z obraza svoje sedanje maske in se dejansko spoprijela. Kakšne bodo tedaj njune medsebojne šanse?

„Baronova“ država

Zunanja Mongolija ima zelo pestro preteklost za seboj. Po zmagi komunistične revolucije v Rusiji se je tu nenadoma pojavil nemško-baltski baron Ungern-Sternberg, ki je na čelu nekega razpršenega belogardističnega polka skušal ustanoviti v Mongoliji samostojno državo. Posrečilo se mu je pridobiti za to nekaj domačih plemen. Tako je ostalo nekaj let. Nekega lepega dne pa je bilo konec te »baronove« države. Rdeča armada pod poveljstvom generala Blücherja je zasedla obširne pokrajine, barona pa usmrtila. Od tedaj ja Zunanja Mongolija pod varstvom srpa in kladiva. Tu in tam pa so se še do danes obdržali pristaši baltskega generala. Ti tvorijo prikrito opozicijo proti Sovjetom, ki jo Japonska seveda na vso moč podpira. Kakor severno Kitajsko, bi si Japonska rada tudi Zunanjo Mongolijo pridobila s pomočjo kakšnega »avtonomističnega« pokreta od znotraj.

Sovjeti na straži

Toda Sovjeti so budno na straži. Svojega zastopstva nimajo samo v Ulan-Batorju, glavnem mestu Zunanje Mongolije, temveč tudi v Urumdžiju, glavnem mestu kitajskega Turkeстана, ki tvorj zapadno zaledje Zunanje Mongolije. Kitajci pravijo tej pokrajini Sinkiang. Velika puščava Gobi jo deli od ostale Kitajske. Nanking nima zato nad njo nobene moči, saj rabi povelje centralne vlade do sem najmanj osem tednov. Ko je v tej pokrajini pred leti izbruhnila revolucija, ki jo je vodil general Ma, jo je mogla nankinška

vlada zadušiti samo s pomočjo sovjetskih vojakov, ki jih je poklicala na pomoč... V Urumdžiju sedi danes sovjetski poslanik, ki je obenem kitajski guverner... Tudi vse ostale službe so v rokah ruskih uradnikov. Sinkiang je torej za Kitajsko dejansko izgubljen.

Za primer vojne tvori to naravno zaledje Zunanje Mongolije važno sovjetsko postojanko, ker močno razširja sovjetsko operacijsko bazo. Če Japonci zasedejo Zunanjo Mongolijo, se bodo v Turkestanu znašli pred novo nevarnostjo.

Dnevna kronika

— Umrl so v Ljubljani g. Lettign Evgen, steklar; g. Stanko Dolhar, pasar; Jana Kenda, dijakinja; g. Jernej Stele, posestnik in trgovec; g. Josip Štor, železniški delovodja v pok.; v Radovljici g. Ivan Mrak, podpolkovnik v pok.; v Škofji Loki g. Rafael Thaler, veleindustrialec. N. v m. p. Preostalim sožalje!

— Kraljevska banska uprava razpisuje službena mesta zdravnikov — uradnikov pri banovinskih bolnišnicah in sicer: dve mesti v Mariboru, dve mesti v Celju, dve mesti v Novem mestu, ter po eno mesto v Slovenjgradu in v Ptuj. Poleg tega je razpisana služba zdravnika v zdravstveni občini Rogaška Slatina in Oplotnica. Prošnje je vložiti pri kraljevi banski upravi dravske banovine v Ljubljani do 20. aprila 1936.

— Osebnosti. S kraljevim ukazom je postavljen v 5. pol. skupino za svetnika v prom. kom. odd. žel. dir. v Beogradu g. Miroslav Punčuh, dosedaj pri dir. v Ljubljani. K dir. v Ljubljani je postavljen v 4. pol. skup. v prom. odd. g. Jevta Jovič, dosedaj svetnik iste skupine v Beogradu. Pri dir. drž. žel. v Ljubljani je nadalje postavljen v 4. pol. sk. s splošnim odd. dr. Karel Brabec, dosedaj banovinski zdravnik v Rogaški Slatini.

— Muke novega gasilskega avtomobila so prav hudo okusili gasilci iz Kamnice pri Mariboru na velikonočni ponedeljek. S krasnim novim avtomobilom so napravili veselo poskusno vožnjo, da se seveda tudi malo pobahajo pred drugimi gasilci. Prav imenito je šlo do Selnice, a na strmeh klancu pred Golobovo gostilno na Slemenu je ovinek novi avtomobil vrgel ob občestni kamen, da so popokale pnevmatike in se je avto poveznil na gasilce. Poveljnika gasilcev gostilničarja Maksa Šikarja in tri njegove tovariše so morali takoj odpeljati v mariborsko bolnišnico, vendar pa njih poškodbe niso nevarne, ostali štirje gasilci si pa bunke in friske celijo doma. Edino prelepi novi avtomobil je poškodovan tako hudo, da bodo vrli kamniški gasilci precej dolgo morali čakati na prihodnjo poskusno vožnjo.

Ljubljana prizna enoglasno,

da je najlepši film sezone

Dušica Rožamarija

„Die Heilige und ihr Narr“

po romanu Ag. Güntherjeve.

Oglejte si danes film ob 16., 19.15 in 21.15 uri!

KINO SLOGA, tel. 2730

Gimnazijec izginil

Zagreb, 14. aprila.

Zagreško policijo je obvestil učitelj Rižnar z Brežic, da je izginil njegov sin gimnazijec 11 let stari Zlatko Rižnar. Pred dnevi je fant odšel iz Brežic proti Zagrebu in od tega dne ni za njim več sledi.

Fantov oče meni, da se je njegovemu sinu pripetila nesreča. Kljub obširnimi poizvedbam dečka doslej še niso našli.

Posvečaj večjo pažnjo svojim zobem: neguj jih

s Chlorodontom

izkušeno kakovostno zobno pasto
Jugoslovanski proizvod Tuba Din. 8.-

Konzument dan za dnem vzdihuje!

Ta naš grenki sladkor

Ljubljana, 14. aprila.

O takozvanem »sladkornem vprašanju« smo v našem listu že nekajkrat pisali z dobro namero, da bodo milijoni konzumentov sladkorja vsaj deloma poučeni, kako nespametno se pri nas gospodari s tem važnim ljudskim hranljivom. Isto so si prizadevali tudi drugi listi in celo ugledne gospodarske revije so že večkrat nepristransko naperile upravičene

Porazna statistika in ljudski interesi

Razume se, da spričo takega stanja v naši državi z vsakim letom bolj in bolj pada potrošnja sladkorja. V letu 1930-31 je znašala 9.368 vagonov, leta 1932-33 je padla na 7.229 vagonov, v letu 1934-35 pa je že zdrknila na 6.810 vagonov. Pri tem pa je treba še upoštevati dejstvo, da se je v tem času število prebivalstva znatno povečalo. Primerjalno statistična poročila pridemo do zaključka, da je naša država glede potrošnje sladkorja ena zadnjih držav v Evropi. Povsod drugod prebivalstvo troši sladkor v večjih množinah kot pri nas. Naj tu sledi statistika:

Na enega prebivalca se je potrošilo letno sladkorja v:	
Anglija	43 kg
Švica	40 »
Avstrija	26 »
Belgija	25 »
Ceškoslovaška	24 »
Francija	23 »
Nemčija	22 »
Poljski	10 »
Italija	8 »
Jugoslavija	5 »

K tej statistiki ni treba nobenega komentarja! In tudi nihče ne more trditi, da bi ravno Jugoslavlani bili taki zagrizeni sovražniki sladkorja in bi rajši pili grenko kavo kakor da bi trošili sladkor.

Kdo je kriv?

Pri našem »sladkornem vprašanju« se navadno za tako visoke cene sladkorja dolži kapitaliste in proizvajalce in deloma tudi posredniško trgovino. V gotovem oziru je tudi tu kritika na mestu in upravičena. Vendar pa je treba tu objektivno določiti razmerje med tvorniško ceno in trošarinsko obremenitvijo sladkorja. To razmerje je naslednje: tvorniška cena znaša 3 do 4.50 Din, trošarinska obremenitev pa od 7.50 do 8 Din. Iz tega razmerja se zlasti jasno vidi, kako pretirano visoka je fiskalna obremenitev, ki jo mora naposled plačati seveda konzument. Ob tako visoki fiskalni obremenitvi se človek vprašuje, mar je

Sladkor luksuzni predmet?

Kakor bi bilo treba deloma revdirati zaslužke kapitalističnih tvorničarjev, tako bi bilo nujno potrebno, da bi se tudi v pogledu fiskalne obremenitve nekaj ukrenilo. Država je vendar zavoljo državljanov — in v našem primeru zavoljo sladkornih konzumentov — ne pa zavoljo svojih

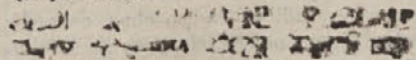
Zdrav razum pove vsakemu človeku, da bi ob nižjih cenah močno poskočila potrošnja sladkorja, brez dvoma tako, da bi državni fiskus imel kljub nižji trošarini dosti večje dohodke nego sedaj. Vsaka državna gospodarska politika mora vendar služiti dobrobiti državljanov ter nikakor ne sme biti gol in brezsrčen mehanizem, ki je takorekoč samemu sebi namen. V svojih dejanjih mora brezpogojno služiti blagostanju svojega občestva, in v težkih časih mora temu občestvu služiti s previdno in trezno gospodarsko politiko, ki bo našla v širokih vrstah ugoden odmev in ne takšnega, kakršnega je deležna glede sladkornega vprašanja danes, ko konzumenti trošijo pod pezo fiskusa in popolnoma upravičeno tarnajo in vzdihujejo: ta naš vsakdanji grenki sladkor!

Saharin in tihotapstvo

K temu vprašanju naj za ključek omenimo le še vzporedno vprašanje — potrošnja saharina in tihotapstvo. Da je saharin zdravju škodljiv, to so zdravniki že nešteto krat ugotovili. In vendar se ljudstvo zastruplja s saharinom dan za dnem. In dan za

dnem bolj cvete tihotapstvo s saharinom, ki je postalo prav rentabilen posel. Zvezan je sicer z neprijetnostmi in celo s smrtnimi primeri, o katerih dnevno poroča časopisje.

Na obeh teh vprašanjih hira narod: fizično in tudi moralno. Toda kdo bi na to pomislil, ko pa je sladkor tako neznansko drag. Si je pač treba pomagati s saharinom, ki je zlasti preplaval naše podeželje. Tudi saharinsko vprašanje nujno izvira iz celotnega sladkornega vprašanja. Rešite sladkorno vprašanje, pa bo rešeno tudi saharinsko! To je vendar čisto enostavno. Samo dobre volje je treba.

kritike na to panogo našega narodnega gospodarstva. Če vse to resumiramo, lahko brez vsakega ozira ugotovimo, da je na mero danem mestu uspeli glede na pametne in preudarne predloge do cela izostal. Storimo to torej za veliko noč spet, da si bomo nekoliko osladili Vstajenje z našim tako »grenkim« sladkorjem.

Potrošnja sladkorja pada

Med vsakdanja ljudska hraniva spada kot eno najvažnejših brez dvoma sladkor. To ni luksuzen proizvod, marveč dobrina, ki jo konzumira ves narod, ti ti sloji v večji meri, drugi spet v manjši. Sladkor je torej vsakdanja ljudska potreba. In vendar je treba ugotoviti, da so danes ponekod kraji, ki sladkorja sploh več ne konzumirajo, ali pa v neznatnih količinah. Zlasti je treba tu pokazati na naše podeželje in kmetski stan, ki je bil prejšnja leta prav dober konzument

sladkorja. Toda z vsakim letom ga bolj in bolj opušča. Deloma ga je zamenjal med, kjer so pač čebelarji, drugod pa pije je zgolj mleko in jedo žganice s kislim zeljem itd. Sladkor je postal takorekoč le še medicinsko sredstvo. Da, za bolnike še, sicer pa ga ni skoraj več dobiti na kmetih. Podobno lahko ugotovimo tudi v delavskih družinah, kjer se sicer že težje izognejo sladkorju, so pa zato potrošnja skrčili na minimum. Potrošnja je padla tudi v uradniških in drugih družinah, kjer so morali svoj gospodinjški proračun do skrajnosti omejiti.

Naš sladkor in ljudski blagor

Kupna sila ljudstva je tako katastrofalno padla, da se je treba s skrbjo vprašati, kam bo to privedlo. Cele države so že do skrajnosti obubožane. Med javnostjo se je že popolnoma udomačila krilatica, da še »za sol in žveplenke ni več«. In ta krilatica drži. V nizu naših gospodarstev vprašanje je vprašanje sladkorja sila pereče, z vsakim letom bolj. In kljub temu se v tem oziru nihče ne ukrene. Nihče ne upošteva, da je bila kupna sila pred petimi leti bistveno drugačna kot je sedaj. Sladkor pa je ostal, kakor je bil. Pri njem se ni nihče izpremenilo: ne trošarina, ne cena. O, pač. Pred dobrima dvema mesecema smo v našem listu poročali, da se bo cena sladkorja zvišala. To se je tudi res zgodilo. Če je to zdrava gospodarska politika, ki bi bila v skladu z ljudskimi interesi, no, potem... kaj bi govorili.

Za fond dr. Mačka

Zagreb, 14. aprila.

Ameriški Hrvati imajo takozvani »Ameriški fond dr. Vladimira Mačka«, v katerem zbirajo denar za svoje rojake v Jugoslaviji, ki žive v bedi in pomanjkanju. Pred dnevi so ameriški Hrvati zopet nakazali na dr. Mačka ček za 7300 dolarjev in prosili dr. Mačka, naj denar porabi za pomoč tistim, ki so najbolj potrebni. Ta denar bodo porabili, kakor poroča »Jutarnji list«, za nabavo semen v pasivnih krajih.

Švicarsko hotelirstvo izdeluje sistem pavšalnih cen. — Prilagoditev švicarskega hotelirstva na današnje razmere je izvršena. Nizke pavšalne cene so spremenile glas o »dragi Švici« v pravljico. Že pozimi se je dobilo za 50 — sfr. 7-dnevno pavšalno bivanje »vključno vse« v dobrem hotelu. Sedaj razširja švicarsko hotelirstvo času primeren sistem pavšalnih cen tudi na poldnevno, celodnevno in tri-dnevno bivanje. 1350 hotelov sodeluje pri tej širokopotezni akciji.

Društvo narodov v angleški karikaturi. Slika prikazuje armado društva narodov, kakor bo zгледалa iz različnih vojakov držav članic društva narodov. General »apostol miru« lord Cecil inspiciira to armado.

Smrt v pomladnem snegu

Nova žrtev naših planin

Ljubljana, 14. aprila

Prazniki so izvalili na izlete vse prijatelje lepe narave, zlasti so se pa v obilnem številu odzvali klicu planin smučarji, posebno še radi tega, ker se v dolinah ni obetalo lepo vreme za praznike.

Še pred prazniki se je domenila večja družba turistov, da odidejo praznovati veliko noč v planine. Bili so to: Stanko Dolhar, njegov starejši brat Štefan, Mirko Pugelj, Miha Dernovšek ter še dva člana družbe. Iz Ljubljane so odšli z vlakom v Dovje-Mojstrano ter od tam nadaljevali pot v Krmo. Štefan in Stanko sta zelo hitela, ker sta hotela družbo pripeljati še pred nočjo v kočo v Krmi. Dva od te družbe nista mogla vzdržati tega tempa, zato sta kmalu zaostala. Končno sta sploh opustila namero nadaljevati pot ter se vrnila nazaj. Ko so bili ostali sredi poti v Krmo, je začelo nenadoma deževati, dež se je pa še tudi kmalu preokrenil v ostre ledene kapljice. Smučarji so še bolj pospešili tempo, da bi prej dospeli v kočo. Okrog 20. zvečer so vsi utrujeni prispeli v Krmo, toda tukaj jih je čakalo neprijetno razočaranje:

Kočo je razdejal silni vihar

Vsi so bili prezeblji, bolj mrtvi kot živi. Kam torej sedaj? Vrnitev nazaj bi pomenilo sigurno smrt, plazovi so bobneli v dolino z vseh strani veter je bičal z ledenimi kroglicami; položaj je bil obupen!

Nadaljevali so pot proti Staničevi koči. Naposled jih je še zajela gosta megla. Ura je bila ena čez polnoč. Zato so si nekoliko odpočili, samo Štefan je nadaljeval pot. Ostali so se po počitku začeli vračati v dolino, le Stanko je odšel v skrb za bratom ter rinil dalje v sneg in vihar. Vračajoči so kmalu našli markacijo ter se previdno spuščali v dolino. Čakali so Štefana in Stanka, katerih pa ni bilo od nikoder.

Ekspedicija gre takoj na pot

Štefan je med tem prezebljal na snegu ter končno našel pot do Kredarice. Tam je povedal, kako je z bratom, zato je tudi odšla posebna ekspedicija, da ga poišče. Našli so ga kmalu, kako je sedel med Staničevo kočo in Kredarico na snegu. Imel je nekoliko krvave hlače, sicer pa ni imel nikakih poškodb. Mirno se je dvignil ter na vprašanje odgovoril, da ni nič hudega, in nato z njimi nadaljeval pot. Hipoma se je pa

zgrudil ter obležal mrtev.

Najbrže je že ponoči vsled prevlekega napora bruhal kri ter je tako oslabil radi izgube krvi.

Še v nedeljo so prenesli pokojnega Stanka v dolino in ga položili na mrtvaški oder v Dovjem. Pokojni Stanko Dolhar je bil rojen 20. novembra 1913, na Reki ter stanoval v Ljubljani na Karlovski cesti. Bil je simpatičen ter značajan mladenič. Njegovo truplo bodo prepeljali v Ljubljano, kjer ga kot novo žrtev naših prelepih planin položijo k večnemu počitku. Idealni planinec bo ostal trajno živ v tovariških sreih vseh ljubiteljev prirodnih krasot.

V znamenju žegna na policiji

Praznično razpoloženje ni oviralo niti tatov, niti obupancev

Ljubljana, 14. aprila.

Tatvine v naši mili Ljubljani so bile že pred prazniki tudi med prazniki v znamenju šunke, klobas, paščijih žlebočkov in piruhov, samo hrena ni nihče kradel. Sicer pa tudi tega ni treba, v naši zeleni Ljubljani hren raste tako bohotno, da ga imamo za sedem in sedemdeset Velikih noči dovolj. Sredi betonskih tal smo hrenu pripravili sijajno pognojena tla in tako gojimo to plemenito rastlino kar sredi Ljubljane.

Kitajska čreva

Vso našo Ljubljano je presenela tatvina kitajskih črev. Preko vse bajne Kitajske so ta čreva

napravila varno svojo pot, niti kuli jih ni povohal, mandarin jih pa še ni pogledal ni. Pa so prišla k nam k tvrdki Bergman, odkoder je zginila za njim vsaka sled. Policija vneta za naš javni blagor, je aretirala tri moške, ki so bili sumljivi glede teh kitajskih črev. Ugotovili so, da so ti možakarji kar na debelo trgovali s temi črevi, ne da bi imeli za to potrebno »koncesijo«. Nakradli so kar za 16.000 Din teh nasoljenih črev. Prodajali so jih različnim izdelovalcem klobas tako, da niti sedaj ne vemo, če nismo tudi sami jedli za Veliko noč ukradenih kitajskih črev.

V mesnice in gostilne

Prijatelji dobre jedače so pa še tudi vlomili v mesnico mesarja Staniča v Zg. Šiški. Za praznike so se preskrbeli z šunko, salama mi ter finim nagačenim, žlebočkom. Mesarju so sicer s tem napravili reklamo, da ima dobro robo v zalogi, toda ta reklama ga stane okoli Din 500.—

Neznani »gurmani« so pa tudi vlomili v gostilno Guštin na vogalu Bleiweisove ceste. Temeljito so se založili z različnimi dobrotami za žleboček. Ker je pa zelo nevarno na praznike nastopati brez ženkečih novcev v žepu, so se tudi primerno založili z denarjem, tako da so bili moške tip top. Policija je pa radi tega napovedanega obiska pripravila nekoga Edvarda O. ter Stanislava V., oba brezposelna, ki sta tudi čisto posečala to gostilno. Škoda so napravili za več kot 1000.— Din.

Ker mora biti pošten kristjan za praznike tudi pošteno oblečen, si je 18 letni Stanko B. preskrbel tudi kompletno moško obleko na Valentin Vodnikovi cesti, tako da je bil fant fant od fare ter res ves prazničen in nov. Toda tega veselja se ni mogel dolgo veseliti. Policija ga je našla ter je moral iti praznovati praznike za mrežo.

Poleg vseh mogočih tatvin, so bili prazniki tudi bogati na različnih nevarnostih ter tudi požarih. Čerin Mihael je pade pri delu v Strojnih tovarnah in livarnah dva metra visoko ter obležal vsled zagabljenih nezgod nezavesten. Prepeljali so ga v bolnišnico.

Še v soboto je izbruhnil v baraki v kopališču na Ljubljani požar. Policijski organi so takoj ta požar sami udušili ter tako preprečili večjo nesrečo. Iz nepredvidnosti je najbrže neznanec vrgel tja med slamo ogorek cigarete ter tako povzročil sicer za enkrat bolj razburjenje kot pa škodo.

Dekle pod vlakom

V soboto je vrhniški vlak, ki je vozil iz Ljubljane na Viču povozil neznano žensko, ki je skočil v samomorilnem namenu pod vlak. Naknadno so ugotovili, da je to tovarniška delavka Gregorčič Marija, stara 19 let, doma iz Ljubljane. Svojcem je zapustila poslovilno pismo, v katerem sporoča žalostno vest, da gre v smrt prostovoljno ter radi slabih gmotnih razmer. Sicer pa dela pismo vtis, da je napravila Gregorčičeva samomor v trenutni duševni depresiji ter res pod težo razmer, v katerih je živela. Truplo so prepeljali v mrtvašnico na Viču. Samomorilnim kandidatom se je tudi pridružil Josip Č. Spil je precejšnjo salmijakove kisline. Nezvestnega so ga prepeljali v bolnišnico, kjer upajo, da mu bodo rešili življenje. Vzrok samomora je skrb za obstoj.

Bregar Fran, rojen 1905, se je mudil v gostilni Triglav na Ižanski cesti. Neznani prijatelji so ga tako prijazno premikastili, da je dobil precej nevarne poškodbe.

Ženska skozi okno

Ob zaključku lista smo dobili poročilo, da je neznana ženska skočila skozi okno v bližini karvarne Evropa ter je pri tem došla nevarne poškodbe po vsem telesu. Ker je neznanka nezavestna je tudi nemogoče dobiti od nje kakšne podatke. Vzrok samomora je seveda tudi neznan.

Naknadno smo ugotovili, da je nesrečnica Rozalija B. stara 20 let ter služkinja po poklicu. Pri padcu si je zlomila desno roko nad komolcem ter je tudi došla notranje poškodbe. Na vprašanje zakaj je skočila skozi okno je odvrnila, da naj »pozdravijo nje nega Lojzeta.«

V Soteski si je pa včeraj zastropila s plinom pletila Ana G., stara okoli 20 let. Vdihavala je ogljikov dioksid. Na mizi je pustila listek z napisom »zaradi Franca V.«

Življenje

za ljubezen

Vrhnika, 14. aprila.

Dva fanta v Horjulu, 28 letni Janez Malovrh iz Planine in Janez Rastresen, tudi iz Planine, sta se vnela oba za isto dekle. Mladenci je bolj ugajal Rastresen.

To je Malovrha bolelo in ga končno tako razpalilo, da je sklenilo obračunati s tekmečem. Ko se je Rastresen na veliki četrtki vračal z dekletom iz cerkve v Ljubljani proti domu, ga je Malovrh pričakal in izza grmovja nenadoma planil nadenj. Razjarjeni Malovrh je Rastresena dvakrat s kolom udaril po glavi, napadeni pa je v silobranu potegnil žepni nož in z njim sunil napadalca na desno stran nad bokom.

Ta edini sunek je bil usoden. Malovrh je čez dve uri po dogodku v Osredkarjevi hiši umrl.

Na kraj žalostnega dogodka so je takoj podala orožniška patrulja pod vodstvom komandirja stanice Horjul narednika Jakoba Ristronja in podnarednika Viktorja Torkarja. Orožniki so Rastresena aretirali in po kratkem zaslišanju izročili okrožnemu sodišču na Vrhniki.

Žalostni dogodek je močno presunil vso okolico, zlasti še, ker fantovski spori s takim izidom v naših krajih niso v navadi.

Ne, nasprotno, draga gospodaru z možem bo zelo veselilo, če naju obiščete!

Umor v Liki četnik je umoril poslanca

Kakor so za Veliko noč poročali naši listi, se je 9. t. m. zgodil v Gospiću v Liki strahoten zločin, katerega žrtev je postal narodni poslanec z Mačkove liste Brkljačić. Zločin je izvršil bivši predsednik razpuščenega četniškega udruženja Stevo Pejnović. Umorjen narodni poslanec je bil star 74 let in je užival med narodom splošno zaupanje. V vsej Liki je bila znana in spoštovana osebnost, Morilec pa je bivši robijaš, ki je bil zaradi nekega umora enkrat že obsojen na deset let robitve in je znan kot kriminalni tip, ki so se ga v Liki vsi bali zaradi njegovega znanega nasilja. Po izpovedi prič je izvršil umor brez vsakega povoda in se je nato sam javil oblastem.

Priče popisujejo potek krvave drame približno takole: V vas Smiljane pri Gospiću je prišel 9. t. m. popoldne znani nasilnež Pejnović. Sestal se je s kmetom Uzelcem, katerega je nato napadel brez razloga s hudimi žiljkami, zatem pa potegnil revolver in oddal proti Uzelcu tri strele. Težko zadet v glavo in prsi se je kmet zrušil na tla. Nekoga Luka Tomljenovića, ki je bil v bližini, pa je krogla zadela v prsa. Uzelac je kmalu po prevozu v bolnišnico izdihnil. Ta krvavi dogodek se je izvršil okoli ene popoldne. Nasilnemu morilcu pa ni bila zadosti ena sama žrtev.

Napotil se je proti vasi Trnovcu, kamor je prispel okoli 5 popoldne. Ko je sredj vasi zagledal narodnega poslanca Brkljačića, ki je sedel poleg cerkve, ga je pozval k sebi in se z njim razgovarjal. Bržkone mu je povedal, da je ubil Uzelca, kar je narodni poslanec nedvomno obsodil. To pa je postalo zanj usodno. Morilec je zgrabil še njega in mu pritisnil na glavo revolver. Počila sta dva strela. Brkljačić je brez besede padel in obležal na tleh mrtev.

Zverinski umor je razburil vso okolico in ljudje so pričeli v velikih naglicah drveti pred cerkev, kjer je ležal v krvi narodni poslanec.

Morilec Pejnović pa je mirno odšel v vas Brušane, kjer se je odjavil orožniškemu naredniku, ki ga je takoj spravil v zapor. Sedaj se vodi natančna preiskava.

Pogreb žrtve

Pogreb umorjenega narodnega poslanca Brkljačića se je vršil v soboto dne 11. t. m. Okoli 10.000 kmetov se je poslovilo od pokojnega poslanca, iz Zagreba pa je prišlo izredno veliko zastopstvo pokojnikovih političnih prijateljev. Na grobu je šest govornikov spregovorilo poslovilne besede, med njimi narodni poslanci in delegati: dr. Borković, Bašurić in Tone Pavlović.

— Opozarjamo na poslednjo uprizoritev Šostakovičeve opere Katarina Izmajlova v naši operi v četrtek 16. t. m. Poslednja uprizoritev je zato, ker je vrnitev celotnega materiala vezana na datum, 16. aprila. Predstava je za red četrtek.

Oglašuj v „Glasu“

Bela velika noč in bogata sadna letina

Ljubljana, 14. aprila.

Vsi pregovori, ki so nam po zelenem božiču obljubljali belo veliko noč, so se uresničili. Beli snežni pirhi nam pa na srečo niso napravili škode, saj še vedno velja tudi pogovor o poznem snegu in beraškem gnoju. Pokvarjeni so bili sicer izleti in parčki niso mogli sanjariti med rožicami pod cvetočimi češnjami, zato so se pa tako fletno grelj s stiskanjem in klunčkanjem po toplih zavetjih. Upajmo, da ne bo hudega, saj velikonočni sneg skopni hkratu z velikonočnim žegnem in kmalu minejo tudi želodčne bolečine in nahodi.

Že sobota je bila muhasta. V Ljubljani nam je dež preprečil najlepšo in najslikovitejšo procesijo v križankah, ki zvečer vso okolico oblije z bengalično lučjo in pričara v Ljubljano z muziko zvonov, petjem, godbo, romantičnimi kostumi in pompozniimi častiljivimi obredi mistično noč bajne poezije pradednin. V sončnem blesku so priplavali zvonovi iz Rima nazaj v pomladno vrisajočo, vso razcveteno domovino, dol

na Trebnjem se je pa toča

vsula takorekoč z jasnega in pobelila vso bližnjo okolico. Ves veličastni naravni prizor je zaključil strahoten strel groma v hudournem oblaku.

V nedeljo jutraj so pa izletniki že na ljubljanskem glavnem kolodvoru s kislimi obrazi ugotovili

za ped snega

na vagonih z Gorenjskega in Avstrije. Pred Škofjo Loko so zagledali belo Križno goro, poleg nje pa Planico in Sv. Jošt z belim plaščem prav do Sorškega polja. Venec cvetočih češenj po teh vsem ljubljanskem dragih hri-

Vesel dogodek v berlinskem zoološkem vrtu. Slonica »Aida« je podarila življenje mali slonci, ki je dobila pri krstu ime »Orje«.

bovskih vasicah je otožno drhtel na mrzli beli podlagi. Na postajici Sv. Jošt v Rakovici so se pa goste snežinke že jele prijemati na okna vlaka. Ves dan je skoraj snežilo in od Lesc dalje ter okrog Bleda je padlo tudi 30 cm snega, na Pokljuki in v Bohinju pa so ga dobili po pol metra, na kolodvoru

v Planici pa meter snega.

Na Krvavcu je padlo pol metra snega, globoko doli je pa bel tudi dolenski Kum, a beli so vrhovi tudi nad Laškim in sneg je pobell celo starodavno božjo pot Svetino.

Že od cvetne nedelje drhte sadjarji

v strahu pred slano. Od skrbj niso mogli spati več noči, najbolj nevarna noč je bila pa od velike nedelje na ponedeljek. Sreča, da se ni zjasnilo! Ponedeljek popoldne se je že nekoliko ogrelo in ponekod je celo posijalo sonce, torej je pa tudi mehak in vlažen, da sadjarji in vinogradniki smatrajo nevarnost za prestanto.

Slana bi pomenila katastrofo za vso banovino in

več sto milijonov škode,

ker bi uničila vso letino, ki pri sadju in tudi pri grozdju kaže odlično. Že mnogo let nam pomlad po sadovnjakih in vinogradih ni obetala tako bogate, po mnogih krajih celo

kolosalne letine,

kakor letos.

Mnogo zanimivega nam je pokazala letošnja zgodnja in tako blagoslovljena pomlad. Ljubljanska okolica je namreč pri sadju tudi za teden in celo za deset dni zgodnejša od Dolenjske prav tja doli do Ponikve z Mirenko dolino vred, edino Novomeška kotlina je tako daleč kakor okolica Ljubljane. V Ljubljani in tudi po vsem Sorškem polju gori do okoličice Kranja cveto vse hruške in tudi že zgodnje sorte jabolok, po Dolenjske pa še češnje in redke zgodnje hruške. Letošnja pomlad nam je dokazala, da ima

Ijubljanska okolica ugodneje lege za breskve

od Dolenjske, prav tako pa seveda tudi za marelice in sploh za vse občutljivejše sadne sorte. Prekrasni nasad industrijalca gospoda Franca Sancina v svetokriškem okraju je s svojimi 1000 breskvami ovrgel vse pomisleke proti kulturam breskev, saj breskve niso prav nič trpele niti na domžalski burji, niti ob Savi v Podnartu, čeprav niso bile zavarovane, kakor v Sancinovem vzornem nasadu z vrečami! Do Ponikve na Dolenjskem smo imeli do 4 stopinje hladnejše vreme, kakor v Ljubljani in na Gorenjskem sploh, zato je pa Gorenjska tudi tako daleč pred Dolenjsko, pač pa je že Celje z okolico še teden dni pred Ljubljano, višje gori je pa vinorodni in sadjarski štajerski paradiž tudi za 10 dni

pred Ljubljano. Lani smo sicer še 2. majnika imeli slano, letos pa upajmo, da prizanesu ubogemu kmetu, sadjarju in vinogradniku!

Tunča ma guč

Preliubi Mihaleh!

Prle kak Ti kaj nadale pišen si seden na šamrl doj, vzamen päro v sfojo provo roko, fteknem v črno tinto in Te nezgrintano lepo pogrušan črez brege no grabe, plote in lese, jonke pa mlake vün z Lotmerka tñjam to k Tebi lübi Mihalek v Marpruk. Fčerna znoš gdo son sprovlala mleko pa ter na plac, sen naednok zaglednola na tisten veken kostaji saj paj še ja si moreš merkatü znoš poleg stüdenca gor pripopane cajtinge »Glas naroda«. Na drugü poli od spoder gor v levem kotu pa receptis: »Marpruški Miha ma guč!« Jezuš paj, da bi Ti te mäne vüda kakti me je po safrmjusko začelo zdigovati. Od spoder gor, od goreh dol pa po narobe.

Nezarajnski Bog ali sen si mislila kerü fañn gospod so le ki toü, ki so od nos tak daleč pa v Marpruk prišli. Abe, abe, ton pa še čülo slüžbo mojo v kanceliñi na Prundorfi. Viš, viš sen si mislila nenok čü glih še ne v Marprugi bila, ka to že more biti nekšü vekšü fiñ, — Prundorfi skočila sen kak bi mi pod petami küñja kmojemi čähi ki mo tüdi slüžbo na püoci in je keko teko präcük küñšten saj je štinderani. Brez düške sen ga napola, čüješ Drašek, kaj je to Prundorfi? Drašek se strašajnsko zamisli tepa se začne na vse vüsta smijati pa glih tak provi: Mahalo! Joj kak si deno Ti potumplana. Znoš Tunča kaj je to jetika? O, oho znon, znon, kak pa te, 9 mescov. Alstn. Jetika je skoro glih tak kak škrlatica, škrlatica kak tifus, tifus kak hekšenšus, hekšenšus kak plintarm; no in plintarm kak pruh. Zapa si Tunča gor merkaj. Lüdi ki mojo keko teko en betek, pašejo fküp. Gemajndo pa imenüvlejo po jihoven lebuñ. Tak ali je te Prundorfi ali Pruhdorfi fčita vse en pes. No viš tak Tunča, zaj se Ti šajna.

Mhm, mhm, tak je te ali to. Ja resen Drašek tepa Ti Bog lepo ploti, ali nič kaj ne zameri, srečno sen rekla tepa sen šla.

Ja Kristuš, lübi Mihalek, čü bi me Ti zaj vidja kak mi je žmetno grotalo kdo sen se zmislila, ke si Ti bogi vrag moga se teko premontrati ke si v Prundorfi priša pa od jetike no do pruha. Ali nič se ne onegaj, Bog de že vse tak napravja kede prañ. Znoš lübi Miha je pač tak, kak je komi sojeno, tak pa te je, čü le Bog Te ne kaštigaj ki fčijeno nemaš. Zaj se le pasko mej, dosti okoli ne hodi, pridn bodi in na Bogo malo več misli ka neš fčisto ob vero pa zavüpaje priša.

Preliubi Mihalek ne smeš mi zameriti ka Ti nemrem vsega gnes napisati. Boma še se že spoznala. Se znoš, ke slabim lüdon še doti bronijo pa še teko krot prehitro fküp trčijo. Kak se pišen, kelko sen stora keko se moremo tü montrati no tak napre, boš dobja zñtra. Kühan znoš pa moren riglico doj vzeti čü pa žüna že prek leti.

Pošilan Ti vroče küše pa vsega forma Tvoja lüblena

Tunča

MAŠČEVALEC

Kriminalni roman.

89

Mornarji na »Nimfi« so se zdaj bile uprte v »Teror« in plašno so se pogovarjali med seboj.

»Poglejte!« je zopet vzkliknil Wood. »Nekdo stoji poleg zastave!«

Tereza mu je nervozno strgala iz rok daljnogled in pogledala skozenj.

»To je on!« je zamolklo spregovorila. »To je tisti s krinko. Maggy je imela prav. Tega človeka svoj živ dan nisem videla!«

»Oborožite se!« je zdaj ukazal Wood mornarjem, ki so se hitro porazgubili in se vrnili s puškami v rokah. Toda na obrazih se jim je videlo, da niso nič kaj vneti za boj.

»Strahopetci! Jih je nahrulil Wood, »prav se je sam ves tresel od strahu.

Medtem se je »Teror« čedalje bolj približal »Nimfi« in bil zdaj oddaljen le še kakih petdeset metrov.

»Ah, vsak čas bo po nas!« je vzdihnil Wood. »Ta vrag se ničesar ne boji.«

»Ne bo se upal, storiti kaj takega,« ga je osorno zavrnila Tereza. »Imam sredstvo, ki nas bo uspešno varovalo pred njim.«

»Kaj? — Kakšno? — «

»Hitro, pojdite z menoj,« ga je prekinila Tereza in odhitela v svojo kajuto. Wood pa je jadrno za njo.

*

Ko se je bil »Teror« približal »Nimfi«, je napravil eleganten polkrog in zdaj plul vzporedno z njo, v razdalji kakih petdeset metrov.

Zdaj je Jack nastavljal na usta megafon in zaklical proti ladji:

»Hočem govoriti s Španjolko!«

Mornarji na »Nimfi«, ki so se dremali ob ograji, so se nekoliko umaknili in prikazala se je zdaj Tereza, ki je prav tako zaklicala skozi megafon:

»Tu sem! Kaj hočete od mene?«

»Takoj izpustite Elo Morrisovo! Drugače preuknjam vaše korito!«

Tereza se je glasno zasmejala.

»Tega ne smete storiti, ker bo tedaj utonila tudi Ela Morrisova!«

»Pripravite se,« je ukazal Jack svojim posadki. »Teror« pa se je zasukal proti »Nimfi«.

»Ne približujte se!« je na ves glas zaklicala Tereza. »Če se le količkaj približate, potem...« z iztegnjeno roko je pokazala na kljun ladje.

Tam sta stala dva mornarja in držala zvezano, polnezavestno Elo — pripravljena, da jo na Terezin mig takoj vržeta v morje. »Nimfa« bi jo takoj pokopala pod seboj.

Zaslišal se je strahovit vzklik. »Ela! Ela!« je ves obupan zavpil William, tnda ona ga ni slišala.

Tereza se je zaknohotala.

»Le poskušajte nas napasti,« je posmehljivo zavpila. »V trenutku, ko se boste le malo približali, je ona izgubljena!«

Jack se ni oziral na to, kaj je govorila Tereza in neprestano je zrl le v Elo.

Nastopil je trenutek napetega, težkega molka.

»Pripravljena sem izpustiti Elo Morrisovo!« je čez čas zaklicala Tereza. »Toda pod gotovim pogoji.«

»Kakšnimi?« je zaklical Jack, ki je pričel nekoliko upati.

»O, pod prav lahкими,« je posmehljivo odvrnila Tereza.

»Govorite! — Kaj zahtevate?«

»Prvič: zahtevam, da takoj izpustite pravega »Terorjevega« gospodarja. Drugič: da izročite »Teror« njemu, posadki pa ukazete, da bo samo njemu pokorna. Če to storite, bo Ela Morrisova svobodna!«

Jack je nekaj časa premišljeval, kaj naj stori, potem pa se je odločil, da se sploh ne pogaja. Za vsako ceno je hotel dobiti to strašno žensko v roke in se nad njo maščevati za vse gorje. Poleg tega pa je bil prepričan, da ne bo Tereza storila ničesar hudega Eli, ker bi potem bila tudi ona izgubljena.

»Vaših predlogov ne sprejemam!« je odvrnil s strašnim glasom, ki je pretresel mornarje na »Nimfi«.

Mislil je, da bo Terezo to ustrašilo. Toda ostala je popolnoma mirna.

»Kakor hočete! Ela ostane tu vse do tle, dokler ne pride »Teror« v roke pravemu gospodarju!«

Jack ni na to ničesar več odgovoril.

Nemo in grozeče je »Teror« spremljal »Nimfo«, ki je zdaj z vso naglico plula nazaj proti Dundeeju. Ko je Jack v daljavi zagledal obrise luke, je ukazal prenehati z zasledovanjem.

»Teror« je počasi izginil v globini...

BEG Z »NIMFO«.

Na povratku v Dundee je Terezina sobarica slučajno prisluškovala razgovoru med Woodom in njegovim krmarjem, ki sta razpravljala o tem, kako lepo bo, ko bo ta »neprijetna« naloga končana in bo »Nimfa« postala njuna last, Španjolki pa njuni ujetnici.

Sobarica je takoj vse sporočila Terezi, ki je sklenila, da pobegne z »Nimfo«. S seboj je seveda hotela vzeti Manuelo, kateri je zaupala svojo namero, prav tako tudi lorda Duncana, Elo, Samsona in njegovo ženo.

Pod neko pretvezo je proti večeru poslala sobarico na kopno, da tam proti dobri nagradi seveda, doli nekaj ljudi, ki bi bili pripravljeni, na skrivaj priti s čolnom do »Nimfe« in njo in njeno spremstvo odpeljati z ladje.

Tereza pa je dobro vedela, da bo zelo težko pobegniti, ker je bila vso noč na ladji straža. Zato je dala poklicati Wooda in mu izročila precejšnjo vsoto denarja, da kupi mornarjem jedilne in pijače, kolikor si želijo, češ da bodo potem prihodnji dan bolj pogumni in bolj vrlani.

Tereza je prav dobro računala. Na ladji je kaj kmalu pričelo veselo pijačevanje, in hrup se je polegel šele okrog polnoči, ko so

vsi pijani pocepali po tleh. Tedaj pa tudi o kaki straži ni bilo več govora — pot je bila prosta... Dokaj pozno je naslednje jutro ukazal Wood dvigniti sidra in odpluti na odprto morje. Mornarji so se vsi omamljeni od alkohola le počasi izvrševali njegova povelja, potem pa spet leno polegli po krovu.

Bilo je že proti poldnevju in Dundee je že zdavnaj izginil za obzorjem, ko se je Wood začudil, kako da niti Španjolki niti sobarice ni na spregled.

Se nekaj časa je počakal, potem pa se je le odločil, da gre pogledat. Nekaj časa je trkal, ko pa se ni nihče oglasil, je pritisnil na kljuko in na svoje veliko presenečenje našel kajuto — prazno.

Zla slutnja ga je obšla in hitro je zdirjal še v druge kajute, toda o Španjolkah, kakor tudi njeni ujetnici in spremstvu ni bilo nobenega sledu več.

Ves divji je zdirjal na krov in zbobnal mornarje v kup, a ko jim je povedal, kaj se je zgodilo, se je njihov bes zdaj obrnil proti njemu. Pričeli so ga dolžiti, da je bil premalo oprezen in jih tako spravil v najhujšo nevarnost, kajti zdaj so bili na milost in nemilost izročeni Jacku.

Baš ko je upor dosegel vrhunec, pa se je iz valov dvignila skrivnostna ladja. In že se je pojavil mož s krinko in zahteval, naj pokličejo Terezo.

Na »Nimfi« je nastal težak molk. Wood je pričel prigovarjati mornarjem, da bi bilo najbolje, če priznajo, da je Tereza pobegnila s svojo jetnico. Potem Jack sigurno ne bi imel nobenega povoda več, da bi »Nimfo« zalezoval ali pa celo napadel. Po kratkem posvetovanju so mornarji pristali na ta predlog, in Wood je sporočil Jacku, da je Tereza pobegnila.

Kmetijske šole

Danska slovi po svojih kmetijskih šolah, ki so visoko podvignile kulturno stopnjo in gospodarsko blagostanje danskega kmeta. Po zgledu Danske je tudi Poljska pričela ustanavljati kmetijske šole, ki naj bodo čim bolj popolne in v rani mladosti seznanjajo z vsemi pripomočki modernega poljedelstva. Temu cilju služijo v prvi vrsti nekakšne osnovne šole za poljedelstvo, ki jih je danes na Poljskem že kakih 140. Na njih poučuje 400 učiteljev nad 5000 učencev.

Astrološka napoved

za 15 april.

Na nebu stoji planet Pluton v trigonu s Soncem. To je redka in zelo dobra konstelacija, ki ima močan vpliv zlasti na ljudi z višjo duševnostjo. Vsi idealisti in boritelji za nove ideje in teorije bodo dobivali danes novih pobud, ki bo do podvignile njihovo podjetnost in energijo. Za ljudi, ki imajo dar za voditeljsko vlogo, je to srečen dan. V poklicno in poslovno življenje prinaša ta dan dobre izgleda, nudi prilike za napredek in uspeh. Novemberski ljudje se bodo danes posebno dobro počutili. — Sanje so danes pomenljive.

»Glas« je zanimiv

Iz domačih gajev

JOSIP PAGLIARUZZI — KRILAN

Samoti

Kako priljubljena si ti,
Prijazna tiha mi samota!
Iz hrupa glasovnega ljudi
bežim sem k tebi, jaz sirota.

Tu neopazovan živim
In premišlujem svojo togo,
Na skrivnem tukaj se solzim,
Srce tolažim si ubogo.

Kaj meni svet se za gorje,
Ki srce bratu napolnuje?
Kaj njega brigajo solze? —
Hudobni svet jih zasmehuje.

Zato iz sveta jaz bežim
V naročje tvoje sem, samota,
Na skrivnem tukaj se solzim
In lajšam si gorje, sirota.

Josip Pagliaruzzi, s pesniškim imenom Krilan, se je rodil l. 1859. v Kobaridu. Osnovno šolo je dovršil v rojstnem kraju, gimnazijo pa v Gorici, nakar je odšel na Dunaj, kjer se je vpisal na pravno fakulteto tamošnje visoke šole. Po prvem rigorozu se je vrnil v Gorico, kjer je praktical pri sodišču, radi bolehnosti pa je študij opustil in prevzel pošto v domačem kraju, kjer je l. 1885. umrl.

Pagliaruzzi je prvenstveno epik. Lirskih pesmi je napisal le malo. Preproste so in opevajo hrepenjenje do rodnega kraja in planin. V njegovi epiki se pozna močan vpliv narodne pesmi.

Atentat na brzovlak

Nočni brzovlak med Vera Creuzom in mestom Mehiko je vsled zločinkega naklepa ponesrečil. Število žrtev je zelo veliko; najbrže je 70 do 90 mrtvih.

Vlak je okoli 21.30 pri Paso del Macho v goratem kraju privozil na most, zgrajen preko globoke soteske. V tem trenutku je v ogroditvi nastala silna eksplozija dinamita, ki je razklala most. Lokomotiva, poštni voz, prtljažni voz in dva pulmana so zgrmeli v prepad, kjer so se popolnoma razbili. Ostali vagoni so ostali na tiru, a so deloma zgoreli.

V poštnem vozu se je nahajala velika pošiljka denarja in še ni pojasnjeno, ali gre za razbojniški napad ali za političen atentat.

Z bližnjih postaj so takoj odšli na kraj nesreče vlaki z rešilci in z vojaštvom, ki zdaj zasleduje zločince.

Po nadaljnjih vesteh niso iz vagonov, ki so padli v prepad, rešili nobenega potnika živega. Tudi deset mož vojaške straže, ki je spremljala vlak, je med mrtvimi. Trije spalniki vozov so zgoreli in še dva vagona.

V Splitu so trgovci in davkoplačevalci odločno zahtevali, da se jim znižajo obšinske davščine, ki so v teh gospodarskih časih dosti previsoke.

Zadružna šola

Ljubljana, 15. aprila.

Na Drž. dvorazredni trgovski šoli v Ljubljani se vrši vsako leto v zimskem semestru posebna za družna šola, ki hoče podati kmečkemu možem in fantom temeljno izobrazbo iz zadružništva, da bi do mogli ustanavljati in uspešno voditi zadrage v svojem domačem okolišu. Zadružna šola se je vršila tudi v tekočem šolskem letu in v sredo se je vršil slovesen zaključek, katerega so se udeležili za kr. bansko upravo g. inž. Jelačin, za Zadružno zvezo g. Dr. Capuder in za Zvezo slovenskih zadrug gg. Pipan in Žumer.

V šolo je stopilo 39 učencev, ki so vsi vztrajali do konca, kar se že več let zaporedoma ni zgodilo. 24 učencev podpirala je zadružna zveza, 12 pa Zveza slovenskih zadrug. Učenci so zelo pridno sodelovali.

Pri izpravljevanju iz vseh dvanajst predmetov so gg. zastopniki dobili vpogled, kakšna snov se je predelala, koliko in s kakšnim uspehom. Izpit je pokazal, da so si učenci stvarino prav dobro prisvojili in da je ocena: 8 odličnih, 14 prav dobrih, 13 dobrih, 2 zadostna in 2 nezadostna povsem zaslužena.

Po izpitu se je g. inž. Jelačin, v imenu banske uprave zahvalil gg. predavateljem za trud in požrtvovalno delo ter bodril učence naj širijo zadružno misel med svojimi vrstniki in pridno sodelujejo pri zadrugah, ki ravno v sedanjih časih igrajo velevažno vlogo v našem narodnem gospodarstvu. S pozivom na učence, naj pridno in nesebično delujejo pri zadrugah, je g. Gogala zaključil letošnjo zadružno šolo, nakar je g. razrednik Anton Kralj razdelil izpričevala.

Tat v hotelu

Ljubljana, 15. aprila

Včeraj zjutraj okoli 3. ure se je splazil blizu 40 let star možki, oblečen v riavo obleko, z dvorišča skozi okno v kuhinjo hotela »Pošta«, kjer je pobral več jedilnega pribora. Iz kuhinje je šel še v gostilniško prostoro, kjer je pobasal 120 Din gotovine. Kolovratil je dalje v mesnico, kjer je pa prevrnil neko posodo. Ropot je zbudil vratarja, ki je prišel domače klicati na pomoč.

Vlomilec je med tem že pobegnil čez dvoriščni zid, odkoder je prišel na železniško progo. Tam ga je opazil kretničar in ga s pomočjo nekega drugega železničarja odvedel v prometno pisarno. Odtod so potem šli iskat stražnika, vlomilec je pa izrabil ugodno priliko in pobegnil.

— Razrešena občinska uprava: Ban dravske banovine je z odlokom, datiranim s 16. marcem 1936, in dostavljenim dne 7. aprila t. l. razrešil funkcije predsednika občine Petrovč pri Celju Ivana Urbaška, člana občinske uprave: Franceta Tržana, Ivana Skoberneta in Ivana Strenčana ter občinskega odbornika Matijo Marovta in Blaža Piliha. Ker je proti razrešitvi vložena pritožba na upravno sodišče ostanejo vsi imenovani na svojih mestih do končne razsodbe.

NAJNOVEJŠA POROČILA

Turčija za svobodo dardaneljske ožine

Ženeva, 14. aprila. Z lozansko pogodbo iz leta 1923. se je Turčija obvezala, da bo podrla vse utrdbe v Dardanelah in Bosporju, da ne bo gradila nobenih novih utrdb, da bo na razdaljo 5 km na suhem na obeh straneh ožin razorožila in da ne bo na noben način ovirala svobodnega prometa trgovinskih in bojnih ladij iz Sredozemja v Črno morje. Prisilili so jo celo k obvezi, da svojega črnomoškega brodovja ne bo tako jačila, da bi bilo močnejše kot so brodovja vseh ostalih obalnih držav Črnega morja. Za Turčijo so te določbe predstavljale nedvomno veliko omejitev njene polne državne suverenosti. Vendar je Turčija vse te obveze vestno izpolnjevala.

Najnovejši dogodki v Evropi so jo prisilili, da zahteva tudi ona spremembo teh statutih, ki so jo tako močno bremenili. Hotela pa je to storiti na povsem legalen, dovoljen način. DN in vsem državam, ki so podpisale pogodbo v Lausanni, je poslala daljšo noto, v kateri jih nujno prosi, naj se nemudoma prično pogajanja, da se te omejitve, ki danes ne odovarjajo več potrebam državne obrambe, sporazumno odstranijo. Turčija se pri tem sklicuje na čl. 19. pakta DN, ki izrecno dovoljuje, da »se smejo razne obveznosti, ki so postale nemogoče, znova sporazumno spremeniti ali pa sploh odstraniti.«

Diplomatični razgovori gredo kljub praznikom v Ženevi nemoteno naprej. Slika prikazuje Edna v razgovoru z drugim diplomatskim zastopnikom.

Turčija postopa torej v sedanjem primeru povsem zakonito. Dejstvo, da noče samovoljno prelomiti pogodbe, je napravilo povsod najboljši vtis. Turčija je dala s tem svojim postopanjem vzgled, kako je treba dano besedo spoštovati in ohraniti svetost mednarodnih pogodb.

Lozansko mirovno pogodbo so 1. 1923 podpisale tele države: Turčija, Anglija, Francija, Italija, Japonska, Grčija, Bolgarija, Belgija in Portugalska.

Turški zunanji minister je napovedal, da se bo svet Balkanske zveze sestel 4. maja v Beogradu. Balkanska zveza bo turško zahtevano podprla. Prav tako Rusija.

Seja francoske vlade

Pariz, 14. aprila. Predsednik republike Lebrun je sprejel v avdienco ministrskega predsednika Sarrauta. Sarraut je poročal Lebrunu o svojem razgovoru s francoskim strokovnjakom delegatom pri DN o svojem razgovoru z italijanskim ambasadorjem v Parizu Cerruttijem in o razgovoru s Flandinom. Sarraut je izrazil Lebrunu svoje mnenje, da bi bilo potrebno, da se še danes skliče ministrska seja.

Flandin se posvetuje

Pariz, 14. aprila. r. Ministrski predsednik Sarraut se bo danes ponovno sestel z zunanjim ministrom Flandinom, kateremu bo sporočil podrobnosti o svojem razgovoru s predsednikom republike in glede smernic, ki jih je dal ob tej priliki predsednik republike.

Cerutti pri Sarrautu

Pariz, 14. aprila. r. Ministrski predsednik Sarraut je sprejel včeraj zvečer v avdienco italijanskega ambasadorja Cerruttija.

Kaj pravijo v Londonu?

London, 14. aprila. u. Današnji listi se zlasti bavijo z italijansko-abelinskim sporom ter povdarjajo, da je današnja konferenca med ministri zelo važna. »News Chronicle« pravi, da so v Parizu zelo zaskrbljeni radi neke verzije, po kateri namerava Velika Britanija predložiti v Ženevi proti Italiji vojne sankcije. List pravi, da so te in podobne vesti lažnjive in da imajo le namen ustvariti v Ženevi čim nepovolnejšo atmosfero. Tudi želje za poostreitev gospodarskih sankcij ni več tako aktualna.

List dalje pravi, da se glasovi glede vojaških sankcij proti Italiji širijo zato, da bi se Angliji pripadala namera, da hoče neke druge države pritegniti v boj za načela Društva narodov.

Te dni je umrl znameniti Nemec Leopold v. Hoesch v starosti 54 let. Zadel ga je srčna kap. Pokojni je bil dolgo časa tudi poslanik Nemčije v Angliji, kjer si je pridobil velike simpatije angleškega imperija.

Von Papan v Sarajevu

Kakor poročajo iz Dubrovnika, je nemški poslanik na Dunaju in bivši nemški kancelar von Papan, ki se je več dni mudil v Dubrovniku, v nedeljo odpotoval preko Mostarja v Sarajevo, kjer ostane nekaj dni.

Vojne ladje se vračajo

London 14. aprila. n. Druga eskadra angleške vojske mornarice, ki je bila poslana na Malto, je včeraj zvečer preplula Gibraltarsko ožino in dospe v teku današnjega ali jutrišnjega dne v Anglijo. Kot smo že sporočili se vse vojne ladje, ki so bile poslane v Sredozemsko morje za časa velike napetosti, sedaj vračajo v domovino.

Volitve novega predsednika v Španiji

Madrid, 14. aprila. Predsednik republike Martinez Barrio je podpisal uredbo, ki jo je izglasoval skupščinski odbor, s katero se ukinita minimalni kvorum občinskih odborov za časa volitev 73 delegatov, kateri se pridružijo narodnim poslancem, ki pridejo v poštev za volitev predsednika republike.

Novi bolgarski poslanik v Beogradu

V Beograd je te dni prišel novi bolgarski poslanik na našem dvoru dr. Dečko Karadžov. Novi poslanik je bil rojen l. 1889. Pravne študije je dokončal na sofijski univerzi, promoviral pa je v Parizu. Od l. 1919 do 1921 je bil osebni tajnik kralja Borisa, nato pa je bil imenovan za pomočnika zunanjega ministra. Leta 1927 je bil imenovan za tajnika bolgarskega poslanstva na Dunaju, od koder je bil kot načelnik ministrstva zunanjih poslov premeščen v Sofijo. Od l. 1930 do 1931 je bil tajnik bolgarskega poslanstva v Rimu, nato pa do l. 1932 bolgarski generalni konzul v Milanu. L. 1935 je bil imenovan za bolgarskega poslanika v Pragi, od koder je sedaj premeščen v Beograd. Dr. Dečko Karadžov velja za zelo sposobnega bolgarskega diplomata, zlasti pa za dobrega poznavalca balkanskih razmer.

„Glas“ je zabaven

Zadeva s spomenikom kralju Aleksandru I.

Ljubljana, 14. aprila

Po smrti blagopokojnega kralja Aleksandra I. je izšel oklic odbora za postavitev spomenika in za počastitev v Ljubljani in Mariboru, ki sta ga kot pokrovitelja podpirala tudi ljubljanski in mariborski knezoškof, kot častni odborniki pa tudi tedanji bivši ministri dr. Gosar, Gostinčar, dr. Kulovec, ing. Serbec, in Vesenjak, senatorji in narodni poslanci ter člani banskega sveta, prav tako pa tudi predsedniki vseh slovenskih mest in vseh občin, nadalje Družba sv. Mohorja, Jugoslov. strokovne zveze, Katoliško starejšinstvo, Krščanska ženska zveza v Mariboru, Leonova družba, Prosvedna zveza, Slov. krščanska zveza, lov. katoliško akad. društvo, Zadružna zveza v Ljubljani in sploh vse važneše slovenske organizacije vseh političnih barv in odtenkov. Vsi, ki so podpirali ta oklic »Rojakom« izjavljajo svečano s svojimi podpisi na prvem mestu, da hočejo »Njemu v Ljubljani in Mariboru dostojen

likoven spomenik.

In še posebej v Ljubljani tudi s tem, da zgradimo v Njegov spomin nujno potrebno, veliko, moderno bolnišnico. Dobesedno to izjavo so podpisali, torej v prvi vrsti za likovni spomenik, nato je pa tudi odbor, ki v njem odločajo zastopniki najrazličnejših političnih prepričanj.

soglasno

sklenil, da najprej postavi likovni spomenik, nato bo pa zbiral še za bolnišnico.

Komaj je oklic izšel, so se pojavila tudi drugačna mnenja, ki so zahtevala najrazličnejše stvari, zlasti pa bolnišnico in druge socialne in humanitarne ustanove. Čelo bojno ladjo so zalitevali, toda pri tem niso pomislili na našo revščino, ko smo komaj zbrali za skromen likoven spomenik potrebno vsoto enega milijona. Za prav skromen, vendar pa za malo Ljubljano in revno našo bano vino dostojen spomenik zadoštuje sedaj zbrana vsota. Samo ena salva topov velike boje ladje bi požrla vso to vsoto! Samo trenutek bi trajala počastitev, kaj se pa milijoni za ladjo in pa za vzdrževanje. To pa n. pr. pri velikih angleških bojnih ladjah stane na leto toliko, kakor ves naš proračun za vojsko in mornarico.

Podobno je pa tudi z bolnišnico, zlasti za »veliko, moderno bolnišnico, ki bi s svojo ureditvijo, zlasti za specialno zdravljenje, ustrezala vsem zahtevam in prihoditvam sodobnega zdravstva«, kakor pravi oklic, ki pa takoj tudi nadaljuje, naj bolnišnica »zraste iz naklonitev posameznikov, društev, ustanov, samoupravnih edinic in države.« Poudarek je brez dvoma na zadnjih dveh, saj imajo samoupravne edince in država

dolžnost, da zidajo bolnišnice.

Brez teh pa odbor niti misliti ne more na bolnišnico s takimi sredstvi, kolikor jih ima sedaj. Slajmerjev dom hočejo samo povečati in samo za to potrebujejo več milijonov. Prav slikovito je vse te lepe sanje zavrnil v odboru zastopnik zdravniškega stanu, da bi milijon v veliki bolnišnici zadostoval — za pljuvalnike. Vsi tisti, ki so posebno zadnje čase pričeli z največjo propagando proti likovnemu spomeniku, naj izvoži predložiti proračune za veliko, moderno bolnišnico. Kdor koli naj bo med nasprotniki, bolj nas pa, da je med njimi tudi del akademske mladine... Če Slovenci sami pričemo graditi bolnišnice, vemo, koliko jim nam bo potem zgradila država. Z enim milijonom sicer lahko postavimo ponizno poslopje, na opremo pa še misli ne smemo. Kdo nam bo dal vsako

usako leto milijone za vzdrževanje?

Z likovnim spomenikom pa tudi nameravamo pokazati sodobnemu svetu in tudi še poznim rodovom višek današnje slovenske kulture v razcvitu

DOLENJSKE NOVICE

Svetokriška razbojnika izs'edena

Trebne, 14. aprila.

Naši čitatelji se še spominjajo drznega roparskega napada dveh neznancev, ki sta v Selih pri Sv. Križu izropala posestnika Slugo Franca. Roparja sta vdrla v hišo ponoči in sta s samokresji v rokah izsilila od gospodarja Din 5000. Kljub takojšnji in najsikrnejši preiskavi, ki so jo uvedli svetokriški orožniki v svojem okolišu, in ob sodelovanju vseh dolenskih orožniških postaj pa teh drznih roparjev ni bilo mogoče izslediti, in sta s svojimi drznimi roparskimi podvigi vznemirjala dolenske vasice še naprej.

Prošli teden pa so polniški orožniki naleteli v Pasjeku pri Litiji na neznanega brezposelnega, ki je bil močno podoben neznancu, ki je izropal posestnika Slugo. Sum da imajo v rokah pravega razbojnika, je močno povečalo osumljenčev priznanje par tatvin v okolici.

Pri natančnejši preiskavi, ki je bila takoj uvedena, se je izkazalo, da se je aretirani Lipce Franc iz Radeč potepal že več časa v okolici Sv. Križa in je razbojništvo pod pezo indicev kmalu priznal. Vsa dolenska javnost si je odahnila, da je primeroma tako hitro padel v roke pravice »izvežban« zločinec, ki je v svojem življenju odsedel že 15 kazni. Kakor nam poročajo, so njegovemu pajdašu tudi že na sledu.

Umetnine so od nekaj najlepše menitejša darila, najvišje počastitve! Pustimo to vprašanje, da ne razgalimo sramote in odkrijemo resnice, za kaj nasprotniki likovnega spomenika smatrajo umetnost — hčerko božjo. Zato pa potrkajmo na njih človekoljubno srce! Kdo je bolj potreben in kdo bolj vreden podpore in kruha, kakor naš

slovenske umetnosti. slovenski stradal — umetnik?

Zapuščeni slovenski umetnosti pa lahko že z milijonom pomagamo prav izdatno! Oglasite se, kdor umetnikom ne privošči grizljave kruha! Likovni spomenik je torej predvsem tudi človekoljubno in socialno, skratka —

dobro delo.

In naposled še nekaj! Kako je pa

s pravno stranjo

nabranega milijona. Kaj bi pa rekla pravica, če bi odbor porabil denar za drug namen, kakor za tisti, ki so ga razglasili s svojimi podpisi. V ta namen so častilci kralja Aleksandra, tudi darovali in žrtvovali svoj denar. Za likovni spomenik v prvi vrsti! Ali mislite, da tisti, ki so oklic podpisali, niso močnejši? Že sama domišljija, da bi odbor mogel kaj takega storiti, je značilna slika morale in srčne kulture tistih, ki upajo, da bodo upoštewane njih želje!

Na kraj požara so prišli kmalu gasilci, ki jim je uspelo, da so ogenj omejili. Ko pa so nekoliko po požaru pričeli razkopavati še tleče tramovje, so našli na strašno najdbo. Na podstrešju so našli v nekem kotu popolnoma zoglenelo truplo mlajše ženske, ki pa je bilo brez glave, nog in rok. Kmalu so ugotovili, da so to ostanki 45letne domače gospodinje Ane Škerbutove.

O grozni najdbi so bili takoj obveščeni orožniki v Zgornji Polskavi, ki so skušali že na licu mesta razvozljati tajinstveno zoglenenje nesrečne Ane Škerbutove. Pojavila se je domneva, da je morda kdo najprej na strašen način umoril Škerbutovo ter nato zažgal hišo, da bi zabil za seboj sled. Orožniki so pričeli poizvedovati v tej smeri, vendar doslej strašna smrt Ane Škerbutove še ni pojasnjena.

Kompenzacijski sporazum med našo in Madžarsko je bil sklenjen v višini enega milijona pengö. Po tem sporazumu bo Madžarska prevzela od naše države večjo količino železniških prago.

MALI OGLASI

HRANILNE KNJIŽICE

prodaje ali kupite najbolje potem moje oblastveno d. vojne pisarne. Denar ta koj, Pri ožiti znamke.

RUDOLF ZORE-Ljubljana

Gledališka ulica 12 Telefon 38-12

Atelje Bazanella
sprejme takoj več samostojnih pivovrstnih pomočnic, stalna služba, plača Din 30 — 40 — 50, takisto se sprejme vajenka.

Mlado dekle
z gospodinjstvo šolo vajeno vseh hišnih del išče službe k manjši družini takoj pod šifro »Marljiva« na Glas naroda.

Gospodarska podjetja
kot: trgovine, industrije, hotele, restavracije, kavarn, bufete, trafike, prodajalne, mlekarne in vsa druga obrtna podjetja prodajamo in posredujemo nakup hitro, vestno in uspešno. Informacije pošiljamo proti predplačilu Din 5.— v poštini z n a m k a h : Poslovnica Pavlekovci — Zagreb — Ulica 144.

Tovarniško poslopje
obstoječe iz 4 večjih stavb, primerno za vsako industrijo, električni pogon, tik kolodvora Stična, z ali brez inventarja ugodno naprodaj. Ponudbe pod »Industrija« na upravo »Glasa naroda«.

38-55

je številka, katero pokličite pri naročevanju svojih

oglasov

»Glasu naroda«

Strašna najdba na pogorišču

Maribor, 14. aprila.

Pretekli petek dopoldne je nenadoma pričelo goreti stanovanjsko poslopje posestnika Vincenca Škerbuta v Zg. Polskavi. Gospodarja ob tem času ni bilo doma,

Zložljivo
mizo 2 m dolgo, 1 m široko prodam. Prikladna za tapetnika, krojača ali gostilno. Naslov v upravi.